ב"ה | גיליון **728**
ערב שבת קודש
פרשת **שמות** תשפ"ה

י-ם	16:22	17:38
ת"א	16:41	17:41
חיפה	16:30	17:35
ב"ש	16:21	17:39

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

הלעומת-זה של משה רבינו

מי הנשמה הראשונה שהיא הלעומת-זה של משה רבינו? משה רבינו גדל אצל בתיה (אחת מתשעת האנשים שנבנסו בחיים לגן עדן), והסיפור הראשון שלו מראה את גדולתה – שהיא גידלה אותו להיות יהודי גאה. מה הדבר הראשון שמשה עושה? אנחנו קוראים לכך "ראשית דרכו של גואל ישראל". הוא הרג את "המצרי". המלה "**המצרי**" שוה **משה** – המצרי שהוא הרג הוא הלעומת-זה שלו. כשיש לך לעומת-זה אתה צריך להרוג אותו – המצרי הוא הלעומת-זה מספר אחד של משה. למה הוא הרג אותו? כי הוא הבה איש עברי, יהודי מאחיו. היה למשה רבינו חינוך טוב באמת – הוא ראה מישהו עושה עוול לאחיו והוא לקח אחריות על הענין.

משה היה אדם צעיר. זו הפעם הראשונה בתורה שיש לו נשמה של לעומת-זה ומשה היה צריך להתגבר עליה. בגלל הריגת המצרי נעשה לו קשה מאד בחיים – הוא היה צריך לברוח. כל החיים שלו הוא נרדף, רוחנית, מכיון שהוא הרג את המצרי הזה. זהו דבר מאד גדול, שכאשר אדם עושה משהו כשהוא צעיר, אפילו שהוא הנשמה הכי גדולה בעולם, המעשה יכול לרדוף אותו כל החיים. זו ההופעה הראשונה של הלעומת-זה של משה.

(כ"ו תמוז תשפ"ג)

אוצר הסיפור

פני הצדיק

תשוקתו של **רבי משה מלעלוב** (שהסתלק ב**יג טבת**) לארץ ישראל היתה גדולה מאוד, ובסוף ימיו אף הצליח לעלות ארצה – הדבר היה קשה מאוד לביצוע, אך בסוף ימיו הצליח. ובשהגיע לארץ, הקים את שושלת לעלוב עד היום פה, בארץ הקודש.

בהכנות לנסיעה, קרא אליו את כל חסידיו, ללוותו בדרך לארץ ישראל. בתחנת הרכבת אמר להם: 'לפני שאני נוסע, אני רוצה שתביטו מבט עמוק בפני, ומבט זה יעשה לכם טובה לכל החיים. תביטו בי חזק, וכך תזכרו את תמונתי – (כי עוד לא היה נפוץ תמונות וצילומים וכו') **– וזה יהיה לכם לסגולה לכל החיים, שיהיה לכם טוב בגשמיות וברוחניות'.**

כאשר מסתכלים על צדיק אמתי זה מוסיף בלב המון יראת שמים

הסיפור הזה מאוד קשור לכך שהנין שלו אמר שמאוד חשוב להסתכל על תמונה של הרבי שלנו, כי כאשר מסתכלים על צדיק אמתי זה מוסיף בלב המון יראת שמים, ואהבת ה', ואהבת ישראל, ואהבת תורה וארץ ישראל וכל מה שצריך לאהוב.

(מתוך "סיפורי צדיקים")

אוצר קצר

מרים הנביאה

כאשר נולד אחיה של מרים משה הקטן (ועוד קודם לכן) היא לוקחת עליו אחריות ודואגת לו במסירות. חז"ל אומרים שמרים היא פועה, 'אמא קטנה' המסייעת לאמה הגדולה, יוכבד-שפרה, במלאכת המילדות האמהית. בהמשך, בארבעים שנות המדבר, מתייחסת מרים כ'אמא גדולה' לכללות האומה הישראלית – היא המנהיגה את הנשים בשירת הים ובזכותה שותים כל עם ישראל מהבאר ההולכת אתם במדבר. ה'אמהיות' של מרים נכרת גם כשהיא מדברת במשה, אחיה הקטן, ומתייחסת אליו כאמא דואגת ומחנכת, ואף כשהיא נענשת על כך כל ישראל ממתינים לרפואתה וחזרתה למחנה כבנים לאמם.

(ליל שבת וארא תשפ"ג)

אוצר הפתגם

ששת ימי החול נקראים ימי מלחמה ובשבת באים הביתה בשלום מהמלחמה – שבת שלום.

(בדר"ח כסלו פ"ה)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

מגביה יד על חברו" למעליותא – הטבה למעלה מהטבע

בפרשת שמות משה רבינו אומר לדתן ואבירם, כשהוא רואה שהאיש הולך להרביץ לחברו, "למה תכה רעך". על כך "אמר ריש לקיש המגביה ידו על חברו אף על פי שלא הכהו נקרא רשע, שנאמר 'ויאמר לרשע למה תכה רעך'. 'למה הכית' לא נאמר אלא 'למה תכה', אף על פי שלא הכהו נקרא רשע". כל מי שמגביה יד על יהודי נקרא רשע.

יש שיחה של הרבי שבנגלה יש שלש דעות מה הפירוש של "נקרא רשע". או שמדובר בדברי אגדה, כלומר מדת חסידות שאין בה השלכה הלכתית ממש כמו פסול לעדות. או – לפי הרמב"ם – זהו איסור דרבנן והמגביה יד על חברו אף על פי שלא הכהו פסול עדות מדרבנן. הטור עצמו סובר, כמו שהרבי מסביר, שאלה דברי אגדה. הרמב"ם כותב "הרי זה רשע", כותב שעובר איסור – הוא רשע ממש, לא רק נקרא רשע – איסור גמור דרבנן. יש דעה בבית יוסף שזה כלול בלאו דאורייתא להכות, ומי שמרים יד כאילו כבר הכה והוא פסול עדות מדאורייתא. שלש דעות. מי שמכה יהודי ממש – פשיטא שעבר עבירה חמורה ביותר.

בסוף השיחה כמו כל שיחה שבסוף הרבי עובר לממד הפנימי של התורה, החסידות, אז הוא אומר שהתורה הרי קדמה לעולם אלפיים שנה, ואז לא היתה שום מציאות של רע, של הלעומת-זה, ואז כל מה שכתוב בתורה הוא למעליותא, להכל יש פירוש חיובי, פירוש בעבודת ה' האמתית. כנראה גם ל"למה תכה רעך" יש פירוש חיובי וגם ל"נקרא רשע" יש פירוש חיובי, יש רשע למעליותא. ווארט מדהים. דווקא בפרשת שמות יש רמז לעבודת האתהפכא – לא רק אתכפיא.

לכאורה לא שמענו שהרשע הופך להיות רשע למעליותא – הרשע לגריעותא עושה תשובה והופך להיות הכי רשע, למעליותא. זה שהופך להיות צדיק – מילא, זה שהופך להיות בעל תשובה – בסדר. אבל זה שהופך להיות רשע למעליותא איפה שמענו?!

על שאול המלך – המלך הראשון בישראל, שהוא בבחינת "משיח הוי'", הוא אורות מרובים דתהו שדוד מתחיל להכניס אותם בכלים דתיקון – כתוב "ובבל אשר יפנה ירשיע". ירשיע זה לשון רשע. מה פירוש "ירשיע"? יש מפרשים 'ינצח', יש מפרשים 'יצליח'. מי האנשים המצליחים בעולם? הרשעים -"דרך רשעים צלחה". אבל גם את אלה הלא-יוצלחים, הצדיקים, ה' אוהב. אבל לזכות להיות מלך צריך להתחיל מהראשון, משאול, וצריך שיתקיים אצלנו "ובבל אשר יפנה ירשיע". אם רוצים "דידן נצח" – שייך לחדש טבת – צריך להיות רשע למעליותא (קשור לחוש הרוגז של חדש טבת).

איך זוכים לזה? על ידי שמרימים יד על החבר. מה יכול להיות פירוש לפני בריאת העולם לדבר הזה? כדי לומר כזה פירוש צריך באמת להיות לפני בריאת העולם. ברגע שנברא העולם, שיש העלם וחשך, אין כזה פירוש.

> בקדושה, צריך להגביה את היד על החבר, להמשיך מהחסד

לפני בריאת העולם אפשר לפרש "מגביה יד על חברו" – **בשביל מה ה' ברא את היד? לעשות חסד, להשפיע טוב על החבר.** יש מה שאדם משפיע לפי טבעו, כפי שמסביר בעל ההילולא באגרת הקדש בתניא. מה שיהודים רחמנים וגומלי חסד בטבע, בביף – זה מוגבל. אבל להרים את היד על החבר, להגביה, זה להגיע ביד, בבח להשפיע, למקום שלמעלה מכל מדידה והגבלה – ולהשפיע מהיד המורמת לחבר. כך כותב הרבי איך לומדים את מאמר ריש לקיש לפני שנברא העולם, עלמא דשקרא שלנו, עולם של שנאת חנם והרמת יד (לגריעותא) אחד על השני.

שבקדושה, צריך להגביה את היד על החבר, להמשיך מהחסד, ואז "נקרא רשע" למעליותא, אז הוא יכול להיות מלך ישראל, יכול להיות מלך המשיח – "ובבל אשר יפנה ירשיע". הרשע למעליותא הוא המנצח בכל מלחמות המשיח, הוא זה המצליח בכל מה שהוא עושה.

שנזכה לאתהפכא, לא רק שהרשע יהיה צדיק, ולא רק בעל תשובה שיותר מצדיק – שיהיה רשע, שעוד יותר מבעל תשובה, רק רשע למעליותא, שיצליח בכל דרכיו. והיינו מה ש'בעלי תשובה ישתלטו על המדינה'.

(ב"ד טבת ע"ו)

אוצר הרמז

התעצמות עם ישראל מכוח יוסף – נער ישראל

זה מה שקורה בפרשת שמות, "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם" בזכות "ויוסף היה במצרים". במצרים נמצא יוסף ושם יש את ה"פרו ורבו" הכי גדול של עם ישראל, ההתרבות העצומה, "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם".

"כן תהיה לנו", ש"כאשר יענו אתו כן ירבה וכן יפרץ", ושנזכה להתגלות של "כי נער ישראל ואהבהו וממצרים קראתי לבני" – לצאת ממצרים. איפה יש "נער ישראל ואהבהו"? במצרים, בגלות מצרים, שמשום קושי הגלות נמצאים שם בבחינת קטנות מוחין, בבחינת "נער". "וממצרים קראתי לבני" – **בני** ר"ת **בני-נער-ישראל**. משה רבינו הוא נער ("והנה נער בבה") וגם יוסף הוא נער ("והוא נער"). יוסף נקרא נער ומשה נקרא נער. כשיוצאים ממצרים משה לוקח את עצמות יוסף עמו – הוא חייב את העצם של יוסף. העצם של יוסף הוא המקור של "פרו ורבו" בעם ישראל, המקור של מה שיהודי עושה עוד יהודי, כח התשובה.

(ב"ד טבת ע"ו)

קהילה עיצוב: דעה אביחיל | 054-6580146